

10 noiembrie 2025 nr.04-3/74-2323

la nr. _____ din _____

Domnului **Dan PERCIUN**,
Ministru al Educației și Cercetării
cancelaria@mec.gov.md

OPINIE

la proiectul Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ primar și secundar, ciclul I și II

Ombudsmanul copilului a examinat din oficiu proiectul Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ primar și secundar, ciclul I și II, plasat pentru consultări publice pe platforma www.particip.gov.md și prezintă următoarele recomandări:

1. Pct. 40 din Regulament interzice retragerea elevilor de la lecții pentru orice fel de activități, inclusiv pentru vizionarea de spectacole, filme, circ, antrenarea în munci agricole, unica excepție fiind stabilită în pct. 41 și făcând referire la activități extrașcolare naționale și internaționale aprobate de către Ministerul Educației și Cercetării sau care reprezintă importanță pentru prestigiul național.

Convenția ONU cu privire la drepturile copilului prescrie statului să respecte și promoveze dreptul copilului de a participa deplin la viața culturală și artistică. Comentariul general nr. 17 (2013) al Comitetului ONU pentru drepturile copilului susține că una din dimensiunile acestui drept este oferirea copiilor oportunităților de a experimenta viața culturală și artistică și de a afla despre o gamă largă de diferite forme de exprimare. În astfel de context se propune **extinderea listei excepțiilor** și oferirea posibilității elevilor de a efectua, împreună cu cadrul didactic, vizite la muzee, biblioteci etc. în cadrul orelor de istorie, geografie, limbă și literatură română etc. pentru a-i familiariza cu tezaurul cultural național. Această practică va conferi lecțiilor interactive și, totodată, atractivitate, ceea ce va contribui la prevenirea absenteismului și abandonului școlar. La fel, elevii vor exploata patrimoniul științific, istoric, literar, extinzându-și propriile orizonturi de cunoaștere, devenind personalități „libere și creative”, aceasta fiind și misiunea instituției de învățământ enunțată în Regulament.

2. Cvorumul reprezintă numărul minim de membri necesar pentru ca o adunare să fie valabil constituită sau să poată lua o hotărâre valabilă. Cu alte cuvinte, cvorumul este ceea ce conferă caracter deliberativ unei ședințe. Deciziile sau hotărârile pot fi luate doar dacă se întrunește un număr minim de voturi. Aici vorbim de trei tipuri de majorități: simplă (50% +1 din membrii prezenți ai organului colegial), absolută (50% +1 din membrii aleși/numiți ai organului colegial) și calificată (exprimarea fracționară raportată la numărul total de membri ai organului colegial).

Punctele 56 și 58 din Regulament aduc confuzie în privința caracterului deliberativ al ședinței Consiliului profesoral. În pct. 56 se impune o majoritate calificată pentru cvorumul necesar întrunirii în ședință. În același timp, pct. 58 stabilește o majoritate simplă pentru ca ședința să fie deliberativă, iar pct. 61 prevede majoritatea absolută pentru luarea deciziilor.

Practic se creează contradicții între normele juridice, iscându-se neclarități la aplicarea acestora – în ce condiții Consiliul profesoral poate delibera. Propunerea este de a **reformula**

prevederile menționate în așa mod încât să fie clar când ședința Consiliului profesoral este considerată deliberativă și care este numărul minim de voturi pentru ca o decizie să fie adoptată.

3. În pct. 185, se oferă posibilitatea copiilor cu deficiențe de învățare cauzate de dizabilitate de a urma învățământul primar, gimnazial și liceal la domiciliu sau la distanță. Aceste prevederi sunt în concordanță cu cele ale Codului Educației. Ambele acte normative însă nu prevăd alternative educaționale pentru copiii nevaccinați, din alte motive decât contraindicațiile medicale. În conformitate cu Programul național de imunizări pentru anii 2023-2027, Ministerul Educației și Cercetării, prin intermediul instituțiilor de educație timpurie și celor de învățământ, cooperează cu instituțiile medicale în vederea admiterii în instituțiile de educație timpurie, în cele de învățământ și în colectivități doar a persoanelor vaccinate, conform Programului, cu excepția unor stări medicale rare care urmează a fi constatate, confirmate și documentate de către medicul de familie. Prevederile Programului național de imunizări sunt în concordanță cu cele ale art. 52, alin. (6) din Legea 10-XVI din 3 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, care prevede că admiterea copiilor în colectivități și instituții educaționale și de recreere este condiționată de faptul vaccinării lor profilactice sistematice. Consecvent, Curtea Constituțională a Republicii Moldova, prin Decizia din 30.10.2018, a confirmat constituționalitatea prevederilor art. 52, alin. (6) din Legea 10-XVI din 3 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, în măsura în care nu le sunt aplicabile copiilor în privința cărora există contraindicații medicale argumentate și documentate. În același sens s-a expus în nenumărate rânduri și Curtea Europeană a Drepturilor Omului (a se vedea, spre exemplu, Cauza Vavrička și alții împotriva Republicii Cehe).

Totuși, marja de apreciere a statului în ceea ce privește școlarizarea copiilor nevaccinați, nu exonerează statul de obligația de a respecta dreptul la educație tuturor copiilor, conform standardelor internaționale și naționale, printre care art. 28 și 29 ale Convenției ONU cu privire la drepturile copilului și art. 35 al Constituției Republicii Moldova. Statul este obligat să asigure alternative educaționale copiilor nevaccinați, neadmiși fizic în instituțiile de învățământ.

Actualmente, acești copii fie rămân în afara sistemului educațional din țară, fiind înmatriculați la instituții de învățământ peste hotare, la distanță, părinții optând, camuflat, pentru modelul de homeschooling nereglementat de legislația noastră; fie sunt admiși în instituții de învățământ cu nerespectarea cadrului legal. Pentru această categorie de copii, opțiunea admiterii la studii la domiciliu sau la distanță în instituțiile noastre de învățământ, ar putea constitui o alternativă educațională, permițându-le însușirea integrală a programului de studii național. În același timp, respectarea dreptului acestor copii la educație de calitate ar putea fi mai bine monitorizată de către autoritățile noastre.

4. La pct. 213, **recomandăm de a prevedea obligația** informării deținuților minori despre posibilitatea înscrierii la studii în învățământul liceal. Numeroasele vizite ale Ombudsmanului Copilului la penitenciar și dialogurile purtate cu minorii care-și ispășesc pedeapsa, absolvenți ai studiilor gimnaziale, au confirmat lipsa informării copiilor despre posibilitatea urmării studiilor liceale în penitenciar.

5. Excluderea obligativității prezentării unui act confirmativ în cazul absențelor copiilor din clasele I – IX, dacă acestea sunt motivate de părinți, din conținutul pct. 238, comportă riscul tolerării neglijării și violenței față de copii din partea părinților/ reprezentanților legali.

Totuși, caracterul obligatoriu al învățământului primar și gimnazial presupune o atitudine conștiincioasă și responsabilă din partea copilului și a părintelui/ reprezentantului legal. Considerăm că **actele justificative** necesare pentru motivarea absențelor elevilor ciclului liceal **trebuie aplicate** și în cazul elevilor din clasele I – IX. De asemenea, deși obligațiile personalului didactic, didactic auxiliar și nedidactic prevăzute în Regulament reglementează expres acțiunile

de urmat în cazurile suspecte sau confirmate de orice formă de violență față de copii (pct. 133.13 și 144.4), considerăm necesară prevederea expresă a obligației sesizării autorității tutelare în cazul absenteismului. În atenția Avocatului Poporului pentru drepturile copilului s-a aflat cazul unui minor, exmatriculat pentru absenteism din învățământul liceal, despre care autoritatea tutelară nu fusese sesizată niciodată.

6. Pct. 243.3 vizează exmatricularea elevului în legătură cu plecarea peste hotare, la cererea ambilor părinți/reprezentantului legal. Norma însă nu acoperă situațiile când între părinți există o neînțelegere/conflict în privința exmatriculării elevului și înmatriculării într-o instituție de învățământ peste hotare. Ar fi cazul ca în situația dată să se expună autoritatea tutelară. Recomandăm **completarea** pct. 243.3 cu mențiunea dată.

7. În privința sancțiunilor disciplinare și recompenselor pentru elevi, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului și-a expus poziția la etapa modificării Codului Educației.

8. Apreciem redacția pct. 270, prin care directorul instituției de învățământ este obligat să accepte transferul elevului dacă este aplicată o formă de protecție sau măsuri urgente de protecție a copilului. Astfel vor fi soluționate mai rapid situațiile de nerespectare a dreptului copilului la educație, unele dintre ele aflate în vizorul Ombudsmanului Copilului, în care se aștepta hotărârea instanței de judecată pentru eliberarea dosarului copilului.

9. În punctele 282-284, este descrisă procedura ce trebuie urmată în cazul unei situații conflictuale sesizate de către părintele sau reprezentantul legal al elevului în care este implicat propriul copil, dându-se prioritate discuțiilor amiabile. Interpretarea reglementării date ar putea crea confuzie, permițând eludarea obligației urmăririi procedurii prevăzute pentru cazurile suspecte de violență față de copii, prin aplicarea Hotărârii Guvernului nr. 270/2014, Ordinului MECC nr. 77/2013, Ordinului MEC nr. 1024/2022. Calea amiabilă ar putea fi potrivită în cazul unei neînțelegeri între părinți și angajatul instituției, unde nu este prezent elementul de violență față de copil, în oricare dintre formele sale. Considerăm că prevederile respective trebuie **revizuite** pentru a oferi o claritate privind cazurile în care se recomandă soluționarea conflictelor pe cale amiabilă.

Reieșind din cele expuse supra, susținem promovarea proiectului de act normativ cu luarea în considerare a recomandărilor Avocatului Poporului pentru drepturile copilului.

Cu respect,

Vasile COROI,
Avocatul Poporului pentru drepturile copilului

Executor: Liudmila Zarișneac
Tel.: 060002681